

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 2007 / 03 • 106422 • YIL 11 • SAYI 47 • 6 YTL

107

Nükhet Ruacan

Christof Lauer

Wolfgang Muthspiel

Alper Yilmaz

14. İstanbul Jazz Festivali

Wynton Marsalis

03

Tunçel Gülsoy

tuncelgulsoy@gmail.com

ALPER YILMAZ VE "CLASHES"

GÜNDÜZ İŞ ADAMI GECE MÜZİSYEN

Alper Yılmaz Amerika'da yaşayan bir Türk iş adamı ve müzisyeni. Eskilerin deyimiyle bir ayağı orada, bir ayağı burada, iki ülke arasında gidip geliyor. Bana göre onu diğer müzisyenlerimizden farklı kılan şey yoğun bir iş hayatıyla yoğun bir müzik hayatını birini diğerine feda etmeden aynı başarıyla sürüklemesi.

Halen Adecco adında İsviçre kökenli dünyanın en büyük geçici işgücü ve personel kaynakları firmasında Global Transfer Pricing bölümünün direktörü olarak çalışıyor ve 72 ülkede varlık gösteren bu firmasının bazı entelektüel mülkiyet hareketleri sayesinde en uygun vergi planlamasından sorumludur.

Geçenlerde yeni albümü 'Clashes'in tanıtım çalışmaları ve bazı konserler için İstanbul'a geldiğinde onu daha yakından tanıma fırsatı buldum. Sıcak bir yaz günü iki müziksever olarak Cihangir'de buluştuk, önce ikimizin de hi-fi tutkunu olduğunu fark ettik, sonra onun yeni albümünü dinleyerek uzun bir sohbete başladık. Onun çocukluğuna ve müziğin yaşamına girmesi ile yola koyulduk. Bitirdik diyemeyiz çünkü bu tip röportajların bir ömür boyu sürebilecek bir arkadaşlığa dönüşeceğini ikimiz de hissederek ayrıldık. Aşağıda okuyacağınız satırlar keyifle yaşanan 3 saatten kaleme kâğıda dökülenlerdir.

Müziğe ilkokul yıllarında çocuk korolarında şarkı söyleyerek başladım. Ankara Atatürk Anadolu Lisesi hazırlık sınıfında gitar çalmaya başladım. İlk ekibimi Orta 1'de kurdum. Bu ekiple Beatles gibi gruplardan parçalar çalışıyorduk. Ankara Fen Lisesi'nde ekibimle Ankara'daki çeşitli rock festivallerinde ve Milliyet Liselerarası Müzik Yarışmaları'nda yer aldık. Lise son sınıf ve ODTU Endüstri Mühendisliği okuduğum yıllarda jazz müziğiyle tanışmaya başladım. O dönemde ekibimle büyük ölçüde fusion diyebileceğimiz tarzda Al di Meola'nın müziklerini icra ettik.

1993 yılında Yahya Dai'nin önemli desteğiyle Tuna Ötenel - Janusz Szprot Orkestrası'na başçı olarak davet edildim. Tuna Ötenel, Janusz Szprot, Yahya Dai, Sibel Köse, Zafer Gerdanlı'dan oluşan bu ekiple iki yıl kadar Ankara'da profesyonel olarak çalıştım. Aynı dönemde Yahya Dai ve Volkan Öktem'le oluşturduğum trio'yla çeşitli konserler verdim. Ayrıca Tuna Ötenel, Sibel Köse ve Canan Ay-

kent'ten

oluşan

ekiple çalış-

malarda bulun-

dum. Tuna Ötenel'in "Sometimes" adlı albümünde de perdesiz bas gitar çaldım.

1995 yılında Kaliforniya'ya yerleştim. Burada University of California, Davis'te ekonomi dalında doktora çalışmalarımı sürdürürken üniversitenin jazz big band'ıyla çaldım.

Aynı dönemde orkestranın şefi olan saksafoncu ve besteci Mike McMullen'la, gitarist Dave Lynch ve Steve Homan'la, davulcu Rick Lotter'la Kuzey Kaliforniya'da konserler verdim. Yine John Coltrane ve Archie Shepp'le çalışmalarıyla bilinen "free jazz" akımının önde gelen isimlerinden saksofoncu John Tchicai'yle çalma imkânı buldum.

Doktoramı 2000 yılı sonunda bitirdikten sonra çalışmak üzere New York'a taşındım. Burada John Patitucci'nin

workshop'larına katıldım. Matt Garrison'la yaklaşık bir buçuk yıl kadar özel olarak bas gitar teknikleri ve müzik teorisi üzerine çalıştım. Adam Rogers ve Dave Binney'den özel dersler aldım. Cuny Queens College bünyesindeki Aaron Copland School of Music'te jazz master programına dâhil oldum ve burada Antonio Hart'la doğaçlama, Michael Mossman'la düzenleme ve kompozisyon çalıştım.

Sonuç olarak her ne kadar diplomalı bir müzisyen olmasam da okullu bir müzisyen sayılırım. Yani çaldığım ve yazdığım müziğin altında yatan teoriye hâkimim diyebilirim.

Öyle görülüyordu ki karşımda gördüğüm insan derin bir müzikal yolculuğun içerisindeydi. Ona, bugüne kadar başka hangi müzisyenlerden ilham aldığını sormadan edemedim. Saymakla bitmez dedi ama gene de saymasını istedim:

Eskilerden Charlie Parker, Miles Davis ve Bill Evans her zaman dinlemeye bayıldığım müzisyenler. Nispeten da-

ha yeni isimler deyince aklıma ilk etapta Herbie Hancock, John McLaughlin gibi isimler geliyor. Genç nesilden Dave Binney, Chris Potter, Brad Mehldau, Roy Hargrove, Adam Rogers keyifle dinlediğim müzisyenler. Başlılardan Scott LaFaro, Jaco Pastorius, John Patitucci, Matt Garrison ve Christian McBride benim için önemli isimler. Ama son yıllarda çok da jazz dinlediğimi söyleyemem. Çünkü "yeni" adı altında piyasaya sürülen işlerin büyük bir kısmı aslında eskilerin tekrarı. Son zamanlarda büyük ölçüde 20. yüzyıl çok sesli müziği dinliyorum diyebilirim. Bir parça da son zamanlarda üzerine çalıştığım post-tonal isler dolayısıyla bu döneme ilgim çok arttı. Schoenberg, Webern, Varese, Berg, Xenakis bu dönemden dinlemeye ve anlamaya çalıştığım isimlerden sadece bir kısmı. Bir parça daha geriye gidersek Brahms ve Mahler'in müziği benim için çok önemli.

"Clashes" Alper Yılmaz'ın lider olarak çıkarttığı ilk albümü. Albümün tüm prodüksiyonu, içindeki kompozisyonlar ve düzenlemeler kendisine ait. Bu albümün kaydına iki yıl kadar önce başlamış. O dönemde soprano saksofon ve klarinette Mike McGinnis, alto saksofonda David Binney, Fender Rhodes'ta Jon Davis ve davulda Andy Sanesi'den oluşan kadroyla bazı parçalar kaydetmiş. Albümde bu kayıtlardan albüme de adını veren *Clashes*, *Junk Mail* ve *Oddity* adlı parçaları kullanmış. Albümün bu kısmındaki kayıtlar New York'ta George Walker Petit'nin mühendisliğinde kaydedilmiş. Bunların hepsi çok önemli müzisyenler:

Müzisyenlerden David Binney New York jazz sahnesinin en önemli isimlerinden biri. Bu senenin DownBeat Critics' Poll'unda en iyi genç alto saksofoncu ödülünü kazandı. Chris Potter, Mark Turner gibi isimler Dave'in "disciple"i diyebileceğim müzisyenler aslında. Bana kalırsa yaşayan en önemli iki-üç altocudan bir tanesi.

Jon Davis oldukça tecrübeli bir klavyeci ve piyanist. Jaco Pastorius'la üstadın son dönemlerinde 4-5 albümü var.

Mike McGinnis tarz olarak Steve Lacy'yi andıran, fakat son iki-üç yılda kendi sesini fazlasıyla bulmaya başlamış bir müzisyen. Albümün prodüksiyonunda her an yanımda olan bir arkadaşım aynı zamanda. Bugünlerde Lonnie Plaxico, Steve Coleman gibi önemli isimlerle çalışıyor. Eastman School of Music mezunu...

Andy Sanesi Berklee mezunu bir davulcu. New York University'nin jazz programında bir süre davul hocalığı da yapmış, çok yönlü bir müzisyen. Bugünlerde Los Angeles'ta çalışmalarını sürdürüyor.

Albümün ikinci kısmı ise geçtiğimiz Mart ayı içerisinde yine New York'taki ünlü Skyline Studios'da Steve Geuting'in mühendisliğinde bir günde kaydedildi. "KuKe, XX, Ninni, Spring Breeze ve You Have No Idea" bu kayıtlardan.

Kaydın bu kısmında Nick Kadjanski David Binney'nin yerini aldı alto saksofonda. Nick, New York piyasasının en genç müzisyenlerinden. Geleceğe bayağı adını yazdıracak bir potansiyele var bence. Çalışması son derece de keyifli bir müzisyen. Nick de Eastman School of Music mezunu...

Fender Rhodes'ta bu sefer Alman Matthias Bublath var. Matthias Berklee ve Manhattan School of Music mezunu bir müzisyen; yanılmıyorsa eğitimi klasik müzikten geliyor. Geçtiğimiz yıl Betty Carter Competition'i kazanarak Washington, D.C.'de çok önemli müzisyenlerle çalışma fırsatı buldu.

Kayıtların bu kısmında davulu Türkiye'de hemen herkesin tanıdığı Volkan Öktem çaldı. Yıllardır birlikte çalmış olmamıza rağmen bu benim Volkan'la ilk stüdyo çalışmam. Değişik tarzların getirdiği birikim ve tecrübeyi bana kalırsa albüme en güzel şekliyle yansıttı Volkan.

Bu kısımda da sopranoyu Mike McGinnis çalıyor.

Albümün kapanış parçası Landscape

ise evde Tolga Tüzün'un mühendisliğinde kaydedildi. Buradaki efektlerin hepsi bilgisayarda bir parça işlemden geçirilmiş bas gitar sinyalleriyle elde edildi...

Albümün mikslerini Brooklyn'deki Systems Two stüdyolarında Tolga Tüzün yaptı. Mastering ise The Lodge'da Emily Lazar tarafından yapıldı.

Albümün grafikleri Emrah Yörük tarafından tasarlandı, fotoğraflar da eşim Aslihan Demirtaş'a ait.

Bana en ilginç gelen yön bu albümün genel konsepti oldu. Kelimelerle ifade edersek bu albümü "elektrik bir grubun akustik kaydı etrafında" diye nitelendirebiliriz. Başçıların liderliğini yaptığı tipik albümlerden oldukça farklı. Alper bu albümdeki müzikleri soprano ve alto saksofon ekseninde yazmış. Bas frekanslarla ve genel olarak tiz frekanslarda hareket eden iki üflemelinin arasındaki boşluğu da büyük ölçüde Fender Rhodes dolduruyor.

Albümde birçok ilginç parça yer alıyor. Alper bunların her birisini teker teker anlattı ancak benim asıl ilgimi çeken albüme adını veren parça oldu:

Bu parça bir parça benim içimdeki kavgayı anlatıyor aslında. Tabii bu sonradan parçaya giydirilmiş bir anlam. Sanırım yıllardır müzik ve profesyonel iş yaşamım arasında gidip gelmem hakkında kendi içimde verdiğim kavgayı yeni yine kendi içimde çözmeğe başladım. Bu çözümlenme aslında parçanın sonundaki davul solosu sırasında kendini gösteriyor. Parçanın ilk iki kısmı olan alto ve klarnet sololar son derece serbest bir şekilde başı Or-

tadoğu makamları üzerine kuruluyken, son kısımda basit iki akor üzerine daha yerleşik ve kendiyile barışık bir armoni benim içimde ulaşmaya başladığım iç barışı simgeliyor sanki...

Albümün kapanış parçası olan Landscapes bu parça büyük ölçüde Hint müziğinden etkilenmiş bir çalışma. Tek bir akor ve iki adet de harmonik sestem oluşan bas eşliği (loop) üzerine çalınan bir melodiden oluşuyor. Arkadaki efektlerin hepsi distorsiyon, kompresör, envelope filter'dan geçirilmiş bas seslerin iki oktav tize transpoze edilmesi ve miks sırasında hoparlörler arasında hareket ettirilmesiyle elde edildi. Bu parça aslında benim bir sonraki projem hakkında da bir parça fikir vermesi açısından önemli. Bir sonraki projemi büyük ölçüde bu tarz looplar üzerine kurup, görsel destekle bir DVD şeklinde düşünüyorum. Parçaları tek bir bas ile dört ya da beş kanallı looplar şeklinde kaydetmeyi planlıyorum. Müzik ise büyük ölçüde post-tonsal olacak... Bugünlerde bu tarz işler yazmaya başladım.

Bu albümün tüm finansmanını Alper kendisi sağlamış ve kendi firması olan Kayique Records'tan basmış. Satışlar ise büyük ölçüde internet üzerinden yapılacak. Halen Türkiye'de bir baskısının yapılması için çalışmalar sürüyor.

Albümün kendi firmasından çıkıyor olması Alper'e ciddi bir maddi avantaj sağlıyor, çünkü satılan her albümün geliri direkt olarak ona kalıyor.

Biraz da ortak tutkumuz olan Hi-Fi meselesine değindik. Sistemimde Rotel CD player, ve 2 adet mono blok bağlanmış Decware SE84CS single-ended

tube ampli var. Speaker'lar ise B&W DM630.

Alper neden bu konuya ilgi duyduğunu şöyle ifade etti:

Dinlediğim müziğin kalitesinin ötesinde, sesin kalitesi de benim için çok önemli. O yüzden MP3 gibi formatlarda ya da arabada müzik dinlemekten çok keyif aldığımı söyleyemem. Yaklaşık son 10 senedir, müzik dinlediğim aletlerin de iyi olmasına çalışıyorum. Tabii ki maddi açıdan bunun çok da sonu yok, ama eşimle birlikte en son kurduğumuz sistem şu anda bizi fazlasıyla tatmin ediyor.

Alper Yılmaz'ın hayali önümüzdeki 10 yıl boyunca New York, İstanbul arasında hareketli bir yaşam kurmak ve 10 yeni albüm yapmak. Bunlardan bir tanesi zaten başlamış vaziyette. Ayrılmadan önce Türk dinleyicilere iletmek istediği başka ne olduğunu sordum:

Bana kalırsa insanların buldukları toplum içerisinde entellektüel birer vatandaş olma yükümlülükleri var. Müzik dinlemek, müzik yapmak sadece o eylemlerden ibaret değil. Kişinin müzik estetiği anlayışının gelişimi için edebiyatın, sanatın, felsefenin, genel kültürün, politikanın önemli bir yeri var. Bunların paralel bir şekilde yürütülmesi gerekir kanısındayım.

Alper Yılmaz, gündüz işadamı, gece müzisyen, iki ülke iki kıta arasında yaşayan bir insan. İçindeki çatışmaları anlattığı albümüyle çok yakında size de ulaşacak. Biz ise bundan sonra gelecek 9 albümü bekliyoruz.

